

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hvmanae Salvts Monvmenta

Arias Montano, Benito

Antverpiae, [1571?]

Christophori Plantinvs Lectori S.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68924](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68924)

CHRISTOPHORVS PLAN-
TINVS LECTORI S.

IMVLAC ea, quæ à nobis nuper excusa
sunt, Humana salutis Monumenta, à Be-
nedicto Aria Montano excelsi ingenij viro,
non minus eleganti quàm docto Poëmate
cōscripta ad multorū doctissimorum & am-
plissimorū hominum manus peruenerunt,
non potuerunt illi summā hominis doctrinā, rerum diuinarum
cognitionē clarissimā, & grauisimū illud argumentum admi-
rabili carminis suauitate, & dignitate tractatū summoperè nō
admirari. Eorū enim omnium, quæ vel ab ipso Adamo ad Christi
D. N. postremū vsq; iudiciū, in sacris libris ad nostrā salutem
necessaria habentur, seriē & summā, tanta certitudine & fa-
cilitate cōplectitur, vt à nemine vnquā tanto splendore ac do-
ctrina, atq; à præstantissimo hoc viro tractatam esse mihi suis
verbis sint testati. Pleriq; tamen ex iis nō potuerunt suū animi
dolore ita continere, quin eum quoq; mihi patefacerent. Vide-
bant quippe homines sapiētissimi, fore, vt sancti illius argumētū
tractatio, eaq; non solum vtilis & iucunda, verum etiā omni
literatorū generi planè necessaria, propter rerū quæ in ea con-
tinentur, celsitudinē, non à quouis ita facile intelligeretur: Do-
ctū enim (aiebant) piū, & valde attentū, beneq; in sacris libris
et pietate exercitatū lectore ea desiderat. Quod cū animad-
uerterē, nec possem, pro eo quo me esse sentio erga rē literariam
propenso animo, studiosorū, atq; etiam clarissimorū hominū,
quos dixi, honestissimo desiderio nō satisfacere; operapretiū me
facturū existimaui, si vnus & septuaginta illarū odarū, quibus
humana salutis mysteria elegātissimè descripta sunt, argumē-
ta, & sensum, breuib; aliquot annotationibus indicare, & ali-
quo modo explicare. Hæc verò prouinciā non ideo suscepi, quòd
meo ingenio fretus aliquid à me præ cæteris præstari putem; sed
quia nō dubito quin pleriq; in locis, qui multorū sentētia dif-
ficultate carere non videntur, mentem ac sensum auctoris, quo
qui-

quidē, pro ea qua prae datus est morū facilitate, familiariter v-
tor, non sim assecutus. Hisce igitur laboribus, lector, fruere: &
si quid, quo tua studia promoueri posse existimes, hic à nobis
praestitū esse cognoueris, Deo sapientissimo, ad cuius gloriā om-
nia sunt referenda, totam laudem & honorem tribue. Vale
Antuerpia, Calend. Augusti. C I O. I O. LXXI.

D V P L E X in hoc libro continetur monumentorū genus:
V N V M est planè Architectonicū, constans picturis & ima-
ginibus locorū, personarum ac rerū gestarum: hoc Architecto-
rū orationibus illustratur; quarū triplex in vniuersum ratio est;
aut enim summū totius depictae rei argumentū describitur, &
ea doctrinae pars, quā didascalica vocant, usurpatur; cuius ge-
neris orationes inscriptiones dicuntur: quibus vel virtus vel vi-
tiū illius imaginis contēplatione annotatur: aut personae vel rei
gestae auctoritas indicatur, eaq; per dedicationes exponi solet.
aut vsus aliquis capiendus ex ipsius operis inspectione spectatori
proponitur, idq; plerunque disticho aut monosticho, vel aliās
breui epigrammate expeditur. Totum autē hoc dicendi genus
breue, graue, significantissimum atq; antiquitatis plenum esse
debet, neq; cū poëtico, aut oratorio, aut comico, aut historico
stylo conuenire: sed suis numeris & definitionibus, hoc est,
Architectonicis constare; aliās ieiunum, & frigidum, languēs q;
futurum, id quod nemo plenè assequi imitariue feliciter potest
qui Architecturae artis peritus non sit.

A L T E R V M verò genus est Poëticiū, quod non imagini-
bus, vt illud alterū, sed verbis rē omnem depingit, atq; ea etiā
spectanda legentiū sensibus proponit & describit, quae nullo pi-
cturae artificio effingi possunt, vt sunt voces, orationes, animorū
corporūq; motus omnes, & cogitationum studiorumq; forma.
Vtrunque hoc in libro ita ad amūsim expressum est genus, vt
obseruata pietatis & religionis sanctimonia ac dignitate, nihil
desiderari possit, quod vel ad Architectonicam grauitatem, vel
ad poëticam elegantiam, & sententiarum ponderosam pleni-
tudinem faciat. Haec antequam explicationem aggredimur,
admonitionis causa indicanda duximus.